

DEMENT OOSTENDE : Oostende vergeet zijn verleden

door **Het Bestuur van De Plate**

Oostende is steeds een stad in verandering geweest. Van vissersdorp naar militair bolwerk, en van 18^e eeuwse handelsstad naar de place-to-be in de Belle Epoque. En vandaag is Oostende een drukke, toeristische en actieve badplaats geworden. Maar de laatste jaren verandert onze stad iets teveel naar de zin van sommige Oostendenaars.

Oostende kwam zeer gehavend uit de tweede wereldoorlog. De belangrijkste monumenten uit de Belle Epoque werden toen serieus beschadigd. Het kursaal werd door de bezetter volledig afgebroken. Het stadhuis, het postgebouw en de grote hotels op de dijk gingen volledig op in de vlammen. Het Koninklijke Chalet was zo verwaarloosd door leegstand, dat het gewoon afgebroken werd na de oorlog. Het toenmalig stadsbestuur koos daarop voor een volledig nieuwe weg, de crisisjaren van de jaren 30 en de nieuwe toerist indachtig. Er was geen plaats meer voor "Belle Epoque", een nieuwe tijd en een nieuwe toekomst braken aan, met de toen heersende bouwstijl voorop: het kursaal, de post, het stadhuis, het feestpaleis, de paardenkoers, ...rezen allemaal terug uit het puin in volle "Atomium-stijl". Er werd ook helemaal niet gedacht aan een renovatie van beschadigde gebouwen.

Door een gebrek aan respect en interesse vielen alle resterende Belle Epoque dijkvilla's ten prooi aan afbraak, met in de plaats de komst van onze bekende Atlantic wall. Dit is ook het verhaal is van de socialisering van het toerisme. Oostende transformeerde van een mondaine stad voor de "happy few" naar een toeristische stad voor iedereen.

Albert I Promenade jaren 50 : men merkt duidelijk dat vele Belle Epoque zeevilla's de oorlog hebben overleefd.

Na een eerste afbraakgolf in de jaren vijftig en zestig van vorige eeuw, met als droevig hoogtepunt de afbraak in 1965 van de Koninklijke Schouwburg in de Van Iseghemlaan, is er de laatste jaren terug een nieuwe afbraakgolf aan de gang, zonder enig respect voor onze stad en zijn erfgoed.

Sinds eind jaren negentig kent men een economische opleving. In combinatie met een groep steeds actievere gepensioneerden, steeg de vraag naar appartementen aan de kust enorm. Vele oude panden staan vandaag dan ook onder de sloopdruk van de vastgoedmakelaars. Het is ook typisch voor onze Belgische geaardheid en zgn. zin voor vooruitgang, dat zaken zonder doel moeten verdwijnen. In Oostende krijgen de gebouwen geen tijd om waardig oud te worden. We laten ze verkrotten en verdwijnen in de naam van vooruitgang en economie. Maar men vergeet dat Oostende hierdoor zijn ziel verliest!

Protesterende Oostendenaars en actiegroepen zijn er steeds geweest. Zonder het engagement van vele personen in het verleden zouden er vandaag geen Koninklijke Gaanderijen met het Thermenpaleis meer zijn, geen Station of Villa Maritza, geen Maria Hendrikapark of Casino-Kursaal van Leon Stynen! Zelf James Ensor was bekommerd om zijn stad, en protesteerde tegen het dempen van de handelsdokken aan de Vindictivelaan.

Dement Oostende werd als actiegroep drie jaar geleden opgericht als reactie op deze niets ontziende afbraakwoede die in Oostende heerst. Als naam werd "Dement" gekozen, krachtig en marketing gewijs plakkend, want "Oostende vergeet zijn verleden". Een aantal bezorgde Oostendenaars vonden elkaar terug in een gemeenschappelijk doel: als onafhankelijke, niet politiek gebonden groep een gezond erfgoedbeleid nastreven! Het doel is te sensibiliseren op een actieve, en constructieve manier, en tot een krachtadig en gezond erfgoedbeleid te komen voor onze Koningin der Badsteden. Geen Sloopstende maar een Droomstende.

Dement Oostende werd bekend via persacties, affichecampagnes, de Monumentenstrijd onlangs rond de Koninklijke Stallingen op Canvas, de strijd nu rond Hotel du Louvre, de jaarlijkse uitreikingen van het Gouden Pand voor beste renovatie, en nog veel meer.

De vele positieve reacties, de steunbetuigingen en de grote aandacht voor interventies rond bedreigd erfgoed hebben Dement Oostende doen beseffen dat de Oostendenaars bezorgd zijn om het erfgoed in hun stad. Ook het Oostends stadsbestuur begint langzamerhand te beseffen dat ons lokaal erfgoed te belangrijk is om roemloos te laten verdwijnen onder de sloophamer. Gelet op het groeiend succes van de actiegroep, werd eind 2007 besloten de vereniging als VZW verder uit te bouwen, waardoor Dement Oostende zichtbaarder en toegankelijker werd voor de Oostendenaars, culturele instanties en het stadsbestuur. In de statuten staat als doel van de vereniging *"te sensibiliseren voor de cultuur-historische waarde van het onroerend erfgoed in Oostende, te ijveren voor het behoud en de opwaardering van dit erfgoed, en de beleidsmakers aan te sporen tot erfgoedzorg voor het karakteristieke architecturale patrimonium van de stad"*.

De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige kring De Plate heeft een identiek doel, en als bestuur van De Plate staan we uiteraard voor honderd percent achter de doelstellingen van Dement Oostende. We merken dat de strijd om ons erfgoed vruchten afwerpt, en het is onze taak als Oostendenaars met een warm hart voor onze stad en zijn geschiedenis, mee in deze discussie te stappen.

Want de strijd is nog niet ten einde.

Voor een aantal dossiers is er vooruitgang geboekt. Voor het Hotel du Louvre in de Karel Janssenslaan werd, in tegenstelling tot eerdere persberichten en verklaringen, GEEN sloopvergunning afgeleverd. Integendeel, het merendeel van het College is voorstander van behoud. Er zijn vandaag geïnteresseerden die Hotel du Louvre willen kopen van de groep Desimpel. Echter, de groep houdt dit nog af omdat ze in de overtuiging is dat de sloopvergunning er sowieso komt. Een ander succes zijn de panden op het Filip van Maestrichtplein die niet zullen worden afgebroken om plaats te maken voor een sociaal wooncomplex. Integendeel, de huisvestings-

maatschappij "De Oostendse Haard" verkoopt de panden terug onder de verplichting deze te renoveren. Ondertussen werd het Vandenbroecke-pand al opgekocht door een particulier om er een Bed & Breakfast van te maken.

De sensibilisering van Dement heeft ook geleid tot de oprichting van de onafhankelijke erfgoedcommissie A.be onder leiding van Vlaams Bouwmeester Marcel Smets, met als doel duidelijke criteria op te stellen voor een gezond erfgoedbeleid. Spijtig genoeg blijft deze commissie ondoorzichtig en blijft het dossier steken op het kabinet van onze Schepenen van Monumentenzorg.

Koniginnelaan, vandaag en vroeger

Voor een aantal andere dossiers heeft een onverwachte, plotse sloop toch voor een schokgolf gezorgd. We doelen op de afbraak van twee herenhuizen in de Koninginnelaan 67-69, en de sloop van de Art Deco villa op het Prinses Stefanieplein 45...

Voor vele andere panden werd nog geen definitief oordeel geveld. Dement hoopt iedereen met een hart voor erfgoed en een gezonde liefde voor zijn stad te kunnen bereiken en te sensibiliseren. De Plate is in elk geval overtuigd van de noodzaak tot een goed erfgoedbeleid te komen.

Bronnen en info :

dementoostende@telenet.be
www.iloveo.be

Prinses Stefanieplein, afbraak eind mei 2008